

Afsluiting Plenair – Congres Regionale Energie en Lokale Warmte – door Merlijn Twaalfhoven

13-11-2024

Energie!

Is het niet ongelooflijk...

Sinds we het vuur hebben getemd, beheersen we de warmte en de kracht van vlammen.

Maar toen vonden we olie. Olie op het vuur!

Dat gaf een explosie – aan welvaart – rijkdom – macht!

Maar ook van ongelijkheid, kapitalisme, en immens veel vervuiling.

We bouwden immense machines van extractie en ontginning. De rijkdommen van miljoenen jaren fossiel leven, de resten van planten en dieren uit de oude tijd lieten onze ovens branden, onze vliegtuigen vliegen.

Er was ongekende weelde, een explosie – aan welvaart – rijkdom – macht!

Maar ook van ongelijkheid, kapitalisme, en immens veel vervuiling.

We hebben het niemand hoeven vragen. Soms spoot de aardolie vanzelf naar boven. En niemand vroeg ons iets toen we in één mensenleven de erfenis van miljoenen generaties levende wezens in rook lieten opgaan.

Maar nu het ijs gaat smelten, het bos in brand staat, de oogst verdroogt en het weer verstoord raakt, komt het gevoel dat dit niet de bedoeling is.

We kunnen het niet meer ontkennen, maar het wel negeren. Gaan we door met ons werk, overstemmen we onze twijfel en schuiven we diepe gevoelens terzijde?

Of gaan we zien hoe er een taak ligt – een opdracht?

Het is onze generatie die nu aan zet is.

Aan zet om de vraag te stellen: kunnen we goede voorouders zijn?

Kun je het voelen?

Hoe dit moment een keerpunt is?

Mag je even stilstaan

Om te zien hoe de stroming van de tijd

Om je heen kolkt?

Of word je meegevoerd,

In die achtbaan

Moet je doorgaan
In een bestaan
Opgeslokt door een vloed
Van spullen, geld,
We noemen het voorspoed
En kijken weg
van vernietiging en geweld
Ver bij ons vandaan

Voel je de beklemming
Van een systeem
Dat van geen stoppen weet
En zonder remming
groeien moet,
En dat alles uitput, leegzuigt, opeet?

We dwalen verloren
Als in de tax free zone aan de grens.
Daar is elke dag iets nieuws in de aanbieding.
Maar geen mens
die vraagt:
Wat heeft echt waarde,
Wat is een goed leven, hier samen op aarde?

Hoe leer je navigeren
Door dit luidruchtige landschap
Waar de sirenen van de uitverkoop
Een groot verhaal van eeuwen
Weten te overschreeuwen?

De bakens van betekenis
Verdwenen uit ons terrein.
Wat rest is een woestijn

Waarin de samenhang bezwaken is.

Je zoekt naar waarde
maar het is allemaal reclame.

Hoe vind je houvast,
een koers door een wereld die ingrijpend verandert?

Hierbij kan iemand je gids zijn.
Ze is je dierbaar, ook al ken je haar nog niet.
Kun je haar stem horen? je achterkleinkind!
Zij zal ook leven.
deze lucht ademen.
Ze zal zich voeden
met wat het land voortbrengt
En ze zal voelen
Hoe Hoop, geluk en zorgen
zich vermengen in het streven
naar een zinvol leven.

Zij daar, verder in de tijd
Is aan ons overgeleverd.
Wat wij nalaten
Is zoveel kennis, technologie, spullen
Maar ook zoveel onvermogen.

Wij beslissen voor haar
We bepalen of zij vrij kan ademhalen
Waar ze kan wonen
Of haar dagen zich met wanhoop vullen.

Wat zij van ons vraagt...
is niet veel.
Ons offer kun je niet vergelijken

met wat zij mee gaat maken.

Het stijgen van de zee.

Verhuizen, ontworteling.

Nood om droogte,

Ziektes van het vee.

Wat wij offeren is een wereld

Vol gemak, comfort

De snelle suikers

Van holle beloften en lege wensen

Vol stress en drukte

Met spullen en mensen

Die altijd vervangen kunnen worden

Omdat ze zo snel stukgaan.

Wat wij offeren is een wereld

Die efficiënt is,

Met routeplanners en stemwijzers.

Waarin je iedereen kunt bereiken

Maar niemand zich wil binden

We zijn er met velen

Maar toch samenloos.

Als jij in de toekomst kijkt

Zie je dan alleen maar mist,

Die je idealen uit zal vagen,

En waarin je daden verdwalen

In een warboel van signalen?

Of gaat er iets dagen

Kan er iets komen

Als we echt naar onze dromen
Durven te vragen?

Kun je horen
Hoe er achter het kabaal
van crisis en onrust
Van nieuws en schandaal
Een nieuw verhaal wordt geboren?

Vind je de taal
Die ons kan verbinden
Dwars door lagen van de tijd

Voel je hoe je zelf verbonden bent
Door de generaties heen
Met al die mensen, al dat werk
molens bouwen,
Turf sjouwen, treinen rijden
Olie stoken
Machines en fabrieken laten roken
Atomen splitsen

Voel je, hoe je niet alleen bent
Om deze reis verder te brengen?
En zie je hoe we samen
Het stuur van een op hol geslagen wereld
Moeten zien te vinden?

Help ons - te vertragen
Om ons heen te kijken, te leren
En de moed vinden ... om te keren!

Onze verklaring van afhankelijkheid staat niet in een document en is niet gemaakt van losse woorden. Het is een klank, een geluid dat aan kan zwellen en steeds meer mensen mee kan nemen in een groot akkoord.

Tegentijd - ruimte voor verbeelding en verbinding

Wekelijks schrijf Merlijn een brief met inspiratie, voorbeelden en concrete uitnodigingen over de rol van kunst en verbeelding bij de grote veranderopgaven van nu. Hier kun je je opgeven:

<https://tegentijd.nl/>